

the bearers of these family names. But, in spite of the limited possibilities of the search of Russians, Byelorussians, Poles and South Slavs in the register and approximate character of received results, the text analysis shows that monument contains the irrefutable evidence of the existence of the interethnic contacts on the Zaporozhian territory in the middle of the XVIII cen.

Keywords: anthroponym, ethnonym, toponym, family name, register, Slavs.

УДК 001.83:3 (477+367)

<http://doi.org/10.15407/np.54.213>

Ганна Індиченко,

канд. істор. наук,

завідуюча відділом історії академічної науки ІА НБУВ,

Україна, Київ

РОЛЬ АН УРСР З ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ІХ МІЖНАРОДНОГО З'ЇЗДУ СЛАВІСТІВ

У статті аналізується діяльність АН УРСР з підготовки та проведення ІХ-го Міжнародного з'їзду славістів. Цей масштабний форум науковців відбувся у Києві упродовж 6–14 вересня 1983 р. Президія АН УРСР та українські академічні установи соціогуманітарного профілю доклали чимало зусиль для підготовки та належного проведення з'їзду. На основі аналізу архівних документів, які відклалися в Архіві Президії НАН України, Інституті архівознавства НБУВ та Архіві НБУВ, розкриваються аспекти здійсненої Академією наукової та організаційної роботи з підготовки та проведення з'їзду.

Ключові слова: АН УРСР, ІХ Міжнародний з'їзд славістів, міжнародні наукові зв'язки, архівні джерела.

Міжнародне наукове співробітництво НАН України завжди було одним з пріоритетів її діяльності. Форми і напрями співробітництва з науковими установами зарубіжних країн постійно розширювалися. Зацікавленість науковців зарубіжних країн про-

являлася у відвіданні науково-дослідницьких установ Академії наук УРСР (далі – АН УРСР) іноземними делегаціями, окремими вченими та спеціалістами, участі зарубіжних вчених у наукових з'їздах, конференціях, симпозіумах, які проводилися в Україні, обміні науково-технічною документацією, розширенні обміну друкованими виданнями. Однією з важливих подій міжнародного наукового співробітництва НАН України початку 80-х років ХХ ст. стало проведення ІХ-го Міжнародного з'їзду славистів.

Практика проведення міжнародних славистичних з'їздів розпочалася з 1929 р., коли перший такий захід пройшов у Чехословаччині. У подальшому з'їзди проводилися у Варшаві, Кракові, Москві, Софії, Празі, знову Варшаві, Загребі, Любліні. ІХ Міжнародний з'їзд славистів, який проходив у Києві упродовж 6–14 вересня 1983 р., став визначною подією у науковому та культурному житті України. Про масштабність цього заходу свідчить кількість делегатів, які взяли участь у його роботі – понад 2000 осіб, та географія учасників з'їзду, які представляли Австралію, Нову Зеландію, Австрію, Бельгію, Болгарію, Великобританію, Угорщину, Німецьку Демократичну Республіку, Грецію, Данію, Ізраїль, Італію, Канаду, Нідерланди, Норвегію, Польщу, Румунію, СРСР, США, Фінляндію, Францію, Федеральну Республіку Німеччину, Чехословаччину, Швейцарію, Швецію, Югославію, Японію. На засіданнях п'яти секцій з'їзду (мовознавство, літературознавство, літературно-лінгвістичні проблеми, фольклористика, історія) розглядалося широке коло проблем: слов'янський етногенез у світлі даних археології, історії, лінгвістики та етнографії; культура Київської Русі та її зв'язки з культурою Сходу і Заходу; вивчення слов'янських мов, літератур, історії, етнографії від давнини до сучасності; розвиток сучасних літературних мов, фольклору в їхніх взаємозв'язках тощо.

В Архівному фонді (далі – АФ) НАН України представлений сегмент документів, який розкриває роботу АН УРСР та українських науковців з підготовки проведення з'їзду. Постанови найвищого керівного органу Академії, які торкалися питання підготовки та проведення з'їзду, а також участі у цьому процесі академічних установ, відклалися в Архіві Президії НАН України. Частково АФ НАН України з цього питання досліджували

науковці Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – ІА НБУВ). Так, А. І. Шаповал та Ю. В. Булгаков подали загальний огляд документів особового архівного фонду академіка НАН України П. Т. Тронька, що зберігається в ІА НБУВ [1]. Петро Тимофійович Тронько був видатним ученим, талановитим організатором науки та державним діячем. Він виконував обов'язки голови Міжнародного комітету славистів і був обраний головою радянського оргкомітету з підготовки ІХ-го Міжнародного з'їзду славистів. В особовому фонді вченого (ф. № 429) відклалися документи, які висвітлюють підготовку до проведення з'їзду та його перебіг. Джерелознавчий аналіз особового фонду П. Т. Тронька у контексті проведення з'їзду здійснено у науковій розвідці С. В. Старовойт, а в межах дослідження головних тенденцій розвитку і здобутків НАН України науковці відділу історії академічної науки Інституту архівознавства НБУВ підготували серію видань у чотирьох книгах, до книги 2, частини 2 наукового видання «Національна академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки» включено звітні документи АН, в яких відображено наукову роботу академічних установ з підготовки з'їзду, а також написано науковий коментар з цього важливого заходу [2]. Аспекти підготовки до з'їзду співробітників Інституту історії України АН УРСР розглянув у контексті загального огляду славистичних досліджень у цій установі С. В. Віднянський [3].

У даній науковій розвідці на основі переважно архівних джерел проаналізована робота української Академії наук у межах підготовки та проведення з'їзду, адже проведенню цього форуму науковців передувала кропітка підготовка установ Академії наук УРСР та її керівного органу – Президії АН УРСР.

2 липня 1981 р. РМ УРСР прийняла постанову № 357 «Про підготовку до проведення у 1983 році в м. Києві ІХ Міжнародного з'їзду славистів», якою на міністерства та відомства УРСР, Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка, АН УРСР покладалася підготовча робота з організації та проведення з'їзду [4]. Зокрема, зазначеною постановою для підготовки до проведення з'їзду була створена Республіканська комісія до складу якої увійшли і українські вчені – академіки І. І. Лукінов

(заступник голови), П. Т. Тронько, чл.-кор. В. М. Русанівський. На комісію, АН УРСР, а також відповідні міністерства та відомства покладалася низка важливих завдань з підготовки та проведення з'їзду. Безпосередньо Академії для здійснення заходів, пов'язаних з підготовкою і проведенням з'їзду, було виділено 45 тис. крб. Також відповідно до додатку № 2 цієї постанови був затверджений перелік науково-дослідних закладів для відвідування учасниками з'їзду, серед яких: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М. Т. Рильського, Інститут історії, Інститут археології.

В Архіві Президії НАН України відклася постанова Президії АН УРСР від 15 липня 1981 р. № 390, якою прийнято низку рішень, спрямованих на вирішення нагальних завдань з підготовки з'їзду [5]. Зокрема, для проведення оперативної роботи були створені робочі комісії: з підготовки програми з'їзду (голова – акад. І. К. Білодід), з прийому учасників з'їзду (голова – чл.-кор. В. М. Русанівський), з організаційно-господарчого забезпечення учасників з'їзду (голова – В. П. Цемко), зі здійснення культурної програми (акад. П. Т. Тронько). План заходів АН УРСР з підготовки та проведення з'їзду передбачав низку важливих кроків науково-організаційного та господарського спрямування.

Серед важливих заходів – розроблення плану виїзних засідань Міжнародного комітету славістів (далі – МКС) у Каневі та Чернігові і створення сценарію короткометражного кінофільму про наукові досягнення українських славістів для подання у Держкіно УРСР. Його підготовка мала важливе значення в царині популяризації здобутків українських славістів. Ця відповідальна місія покладалася на членів-кореспондентів Ю. Ю. Кондуфора та Г. Д. Вервеса. Крім того, планом заходів передбачалося вирішення й інших питань, без яких неможливо було провести захід на високому рівні – оформлення приміщень, у яких мала проходити робота з'їзду, забезпечення виготовлення папок з емблемою з'їзду, значків, нагрудних знаків, розроблення плану розміщення учасників з'їзду, забезпечення проведення прес-конференцій для вітчизняних та іноземних журналістів. Ці питання Академія вирішувала спільно з профільними

міністерствами та відомствами, Київським державним університетом ім. Т. Г. Шевченка.

Також було затверджено список наукових та інших праць, що мали бути підготовлені до IX-го Міжнародного з'їзду славістів у кількості 22 позицій, загальним обсягом 625 авт. арк. Значну наукову роботу з підготовки видань мали здійснити установи Секції суспільних наук АН УРСР. Так, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні працював над підготовкою 11 видань, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка – 5; Інститут археології готував до видання Іпатіївський літопис. Організаційний комітет з'їзду здійснював підготовку до публікації «Доповідей українських учених до IX Міжнародного з'їзду славістів» обсягом 70 авт. арк., проекту та програми з'їзду, матеріалів дискусії тощо.

Про значну роботу, яку проводили українські науково-дослідні установи з підготовки з'їзду, свідчать статті та повідомлення у газетах, у яких висвітлювалася робота цього наукового заходу. У фонді № 429 «Тронько Петро Тимофійович» відклялися газети, в яких відображено перебіг роботи з'їзду. На основі їхнього вивчення робимо висновки, що вчені Секції суспільних наук у межах підготовки до з'їзду провели значну наукову роботу в галузі мовознавства, літературознавства, фольклористики, історії й археології. Українські мовознавці спрямовували свої зусилля на видання фундаментальних праць. До IX-го Міжнародного з'їзду славістів опубліковано писемну пам'ятку Київської Русі – Київські глаголичні листки. Серед мовознавчих праць, підготовлених колективом Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні, – «Словник української мови» в одинадцяти томах, перший том 7-томного «Етимологічного словника української мови», перший том 3-томного «Атласу української мови». Непересічною подією у науковому житті України того часу стало завершення випуску 5-ти томів вибраних праць академіка Л. А. Булаховського. Також вийшли друком «Словник гідронімів України», «Словник українських рим», «Частотний словник сучасної української художньої прози» (у двох томах) та інші. Одним із напрямів роботи Інституту був розшук, вивчення і видання пам'яток української мови XIV–XVIII ст. За цим спрямуванням українські мовознавці підготували до друку та опублікували збірник актових документів «Ділова мова Волині і Наддніпрянщини XVII століття» та «Граматику

словенську М. Смотрицького». Вийшли й інші фундаментальні видання, підготовлені під керівництвом провідних українських мовознавців, – І. К. Білодіда, В. В. Німчука, М. М. Пещак [6, арк. 1]. Видавництво «Наукова думка» випустило збірник доповідей до ІХ-го Міжнародного з'їзду славистів «Історія, культура, фольклор та етнографія слов'янських народів», «Слов'янські літератури», «Слов'янське мовознавство» [6, арк. 6].

У межах підготовки до з'їзду українські історики, як зазначає С. В. Віднянський, підготували збірник наукових статей «Україна во взаимосвязях славянских народов», а також колективну монографію «Сотрудничество общественных организаций стран социализма». Можна стверджувати, що з'їзд дав поштовх до подальшого розвитку співпраці українських вчених з науковцями інших країн, сприяв підготовці фундаментальних наукових праць, дисертаційних робіт тощо. Так, у 1983 р. були захищені кандидатські дисертації В. М. Даниленка «Економічне й науково-технічне співробітництво Югославії з країнами-членами РЕВ (1964–1980)» й О. В. Шевченко «Радянсько-болгарське співробітництво в галузі підготовки кадрів спеціалістів (70-ті рр.)» [3, с. 71].

Необхідно зазначити, що підготовка до з'їзду постійно перебувала в полі зору Президії АН УРСР. На її засіданні 11 травня 1983 р. була заслухана та обговорена інформація акад. П. Т. Тронька з підготовки та проведення з'їзду. У своїй постанові Президія відзначила, що АН УРСР здійснює значну роботу з підготовки з'їзду, проте з метою оперативного вирішення наукових, науково-організаційних та господарсько-побутових питань при організаційному комітеті з'їзду, який очолював акад. П. Т. Тронько, було створено оперативну групу на чолі з д. філол. н. М. Г. Жулинським. Директорів інститутів АН УРСР (акад. В. М. Русанівський, чл.-кор. І. О. Дзевєрін, чл.-кор. Ю. Ю. Кондуфор, д. філол. н. С. Д. Зубков) зобов'язали забезпечити належний науковий рівень роботи секцій з'їзду. Відповідальність за реалізацію програми з'їзду покладалася на Український комітет славистів (акад. В. М. Русанівський). За науково-інформаційне забезпечення з'їзду, організацію Міжнародної виставки славистичної літератури, а також підготовку звіту про

роботу з'їзду відповідав чл.-кор. Г. Д. Вервес. На організаційний комітет з'їзду покладалися завдання з підготовки і подання до Президії АН УРСР детального зведеного плану його проведення. Інші рішення Президії АН УРСР спрямовувалися на вирішення питань, пов'язаних з науковим, культурним та побутовим обслуговуванням делегатів з'їзду, забезпеченням належного наукового рівня роботи секцій з'їзду тощо [7].

Окреме завдання з підготовки з'їзду мала Центральна наукова бібліотека (далі – ЦНБ) АН УРСР, яку зобов'язували у приміщенні Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка до 25 серпня 1983 р. організувати Міжнародну виставку славистичної літератури, що вийшла друком у 1978–1983 рр., та забезпечити демонстрацію учасникам з'їзду стародруків з фондів Бібліотеки. Виставка славистичної літератури, що включала близько 4000 назв монографій, словників, багатотомних колективних праць, періодичних видань, була підготовлена Бібліотекою і розгорнута в університеті, де безпосередньо відбувалися засідання секцій. За рішенням МКС національні комітети славистів до 1 липня 1983 р. були зобов'язані надати свої експонати для виставки. Як зазначається в Інформації з підготовки з'їзду «...книги, що експонуються на виставці, за рішенням МКС надійдуть у дар організаторам виставки – Центральній науковій бібліотеці АН УРСР» [8, арк. 7].

Поповнення фондів Бібліотеки новими виданнями слов'янознавчого спрямування мало велике значення для подальшого розвитку української славистики, адже українські вчені дістали можливість вивчати широке коло праць своїх колег, опублікованих упродовж 1978–1983 рр. у різних країнах світу. Детальну інформацію про роботу виставки висвітлено у виданні «IX Международный съезд славистов: научно-информационные материалы», (Москва : Наука, 1985. – 247 с.). Загалом 23 країни із 26 країн-учасниць з'їзду надіслали на виставку свої видання. Література демонструвалася на відкритих стендах, які були розташовані за алфавітом найменувань країн-учасниць. Серед представленої літератури – монографії, збірники наукових статей, словники, граматики, лінгвістичні атласи слов'янських народів. Організації виставки передувала велика підготовча робота, яку

провела АН УРСР. Зокрема, була створена спеціальна комісія з провідних українських вчених на чолі з чл.-кор. АН УРСР Г. Д. Вервесом, яка розробила план експозиції, схему розміщення літератури, розглянула і затвердила ескіз виставки. Безпосередньо на ЦНБ поклали обов'язки з прийому, обліку, оформлення видань, що надходили на виставку; з цією метою було створено спеціальну робочу групу. Всього зафіксовано 4850 відвідувань виставки, а у книзі відгуків лишили позитивні відзиви учені з 16 країн, які відмітили високий рівень організації виставки та фаховий рівень роботи колективу ЦНБ. Так, Д. Ворт (США) зазначав: «Книжкова виставка, на мою думку, найбільш велика і різноманітна, яка досі була на з'їздах славистів. Одне з найчудовіших досягнень виставки – це бібліографічні посібники, особливо – змістовні бібліографічні покажчики, підготовлені Центральною науковою бібліотекою АН УРСР» [9, арк. 110].

Варто зазначити, що один із напрямів інформаційно-бібліографічної роботи ЦНБ АН УРСР був пов'язаний із підготовкою науково-допоміжних покажчиків. Звіт про роботу ЦНБ за 1983 р., що відклався в архіві НБУВ, розкриває деталі підготовки до з'їзду, що здійснювалася Бібліотекою [10, арк. 29]. До IX-го Міжнародного з'їзду славистів було достроково видано фундаментальний ретроспективний покажчик «Слов'янська філологія на Україні. 1977–1981 рр.» (Л. В. Беляєва, Ю. Л. Гунченко, Н. М. Деркач, О. М. Устіннікова; від. ред. чл.-кор. АН УРСР Г. Д. Вервес). Ця робота стала продовженням попередніх видань, що виходили друком у 1963 р., 1968 р., 1978 р. Зазначене видання складалося із двох частин: «Мовознавство і фольклористика» та «Літературознавство». Обидві частини видання були забезпечені необхідним науководовідковим апаратом [10, арк. 29]. Бібліотекою також було підготовлено виставку рідкісних видань із своїх зібрань, на якій було представлено 22 праці. Виставка мала на меті відобразити розвиток слов'янського кириличного книгодрукування на ранньому етапі. Ще одна виставка, яка користувалася підвищеною зацікавленістю відвідувачів, – виставка рукописів, на якій демонструвалися широковідомі пам'ятки слов'янської писемності, твори українських, російських письменників і

листування славістів різних країн з українськими вченими [9, арк. 111 зв. –113 зв.].

Перебіг самого з'їзду детально висвітлено у науковій розвідці С. В. Старовойт [2], тому у нашому дослідженні ми лише зазначимо, що загалом від СРСР було представлено 124 доповіді і 12 письмових повідомлень. Потужну групу науковців-славістів представила на з'їзді Україна – 34 доповіді та 6 письмових повідомлень [8, арк. 152]. Так, серед українських літературознавців з доповідями виступили: О. В. Мишанич, Ю. Л. Булаховська, В. О. Захаржевська, Н. Є. Крутікова, І. О. Дзевєрін, Г. Д. Вервес, Д. С. Наливайко, В. І. Крєкотєнь, В. П. Ведіна, М. Г. Жулинський, Л. М. Новиченко [11, арк. 557].

Для учасників з'їзду була підготовлена програма екскурсійних та культурних заходів. Організацією екскурсій та здійсненням культурних заходів займалася створена в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського і підпорядкована організаційному комітету спеціальна комісія. У плануванні й організації екскурсій та культурних заходів враховувалися наукові та культурні інтереси учасників з'їзду. Найбільше зацікавлення викликали екскурсії по Києву (відвідало 760 учасників) та Музею народної архітектури та побуту УРСР (відвідало 1200 учасників) [9, арк. 114–114 зв.].

Для того, щоб з'їзд пройшов на найвищому науковому та теоретичному рівні, чимало зусиль доклали відомі українські вчені: академіки Б. Є. Патон, П. Т. Тронько, О. Т. Гончар, чл.-кор. АН УРСР ректор Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка М. У. Білий, д. іст. н. П. С. Сохань та багато інших. Українські вчені були активними учасниками з'їзду, зокрема пленарних та секційних засідань, підсекцій, засідань МКС у Києві, Чернігові та Канєві, різноманітних зустрічей. Так, на відкритті з'їзду виступали в. о. президента МКС акад. П. Т. Тронько, а також президент АН УРСР акад. Б. Є. Патон. Українські письменники зустрічалися з делегатами з'їзду, де обговорювали питання взаємодії і взаємозв'язку слов'янських літератур. У заході взяли участь члени МКС і оргкомітету з'їзду, письменники, академіки М. П. Бажан та О. Т. Гончар [6, арк. 12]. Виїзне засідання МКС у Канєві відкривав вступним словом акад. О. Т. Гончар. Він

зазначив: «Не раз на цій Тарасовій горі сходились учасники різних поважних форумів, посланці багатьох народів. Сьогодні тут ви, славісти світу. Спасибі вам за честь, яку ви нашому народові виявили, прийшовши вклонитися безсмертному генієві України» [6, арк. 22]. Також провідні українські славісти готували статті та повідомлення про перебіг з'їзду в пресі, брали участь у прес-конференціях, телесюжетах, присвячених цій події. Так, у своєму заключному слові в. о. президента МКС академік П. Т. Тронько відзначив зусилля окремих учених, а також висловив подяку «... усім науковим співробітникам Секції суспільних наук АН СРСР та АН УРСР за їхню велику працю, яку вони вклали для вирішення великих і маленьких організаційних і наукових питань, пов'язаних із підготовкою та проведенням нашого з'їзду» [9, арк. 37 зв.].

IX Міжнародний з'їзд славістів став визначною науковою подією в житті України. Він сприяв обміну думками у фаховому середовищі, дав змогу окреслити актуальну гуманітарну проблематику і досягнення в славістиці, викликав дискусії та обговорення міждисциплінарних питань славістики в інтернаціональній площині. Архівні документи свідчать, що українські славісти на високому фаховому рівні представили свій науковий доробок міжнародній науковій спільноті учених. Також значними є заслуги провідних українських учених та академічних установ у організації та проведенні з'їзду на високому рівні.

Список використаних джерел

1. Шаповал А. І., Булгаков Ю. В. Документальна спадщина академіка НАН України П. Т. Тронька // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2015. – Вип. 19. – С. 56–68.

2. Старовойт С. В. Міжнародний з'їзд славістів у Києві: історико-джерелознавчий аспект // Глобалізація / європеїзація і розвиток національних слов'янських культур. Матеріали Міжнародної наукової конференції до Дня слов'янської писемності і культури. – Київ, 2016. – С. 343–347; Національна академія наук України – 100 : головні тенденції розвитку і здобутки: документи і матеріали. Книга 2. Частина 2 : 1971–1991 / редкол.: О. С. Онищенко (гол. ред.) [та ін.]; упоряд.: О. С. Онищенко (наук. кер. проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2018. – 1136 с., с. 1050–1051.

3. Віднянський С. Славістичні дослідження в Інституті історії Укра-

ISSN 2224-9516. Наукові праці Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського. 2019. Вип. 52(10)
їни НАН України: основні етапи, напрями і тенденції розвитку / С. Віднянський // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2015. – Вип. 24. – С. 60–84.

4. Постанова від 2 липня 1981 р. № 357 «Про підготовку до проведення у 1983 році в м. Києві ІХ міжнародного з'їзду славистів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/357-81>.

5. Поточний архів Президії НАН України, пост. Президії АН УРСР від 15 липня 1981 р. № 390.

6. Інститут архівознавства (далі – ІА) НБУВ, ф. 429, оп. 6, спр. 91, 29 арк.

7. Поточний архів Президії НАН України, пост. Президії АН УРСР від 16 листопада 1983 № 534.

8. ІА НБУВ, ф. 429, оп. 3, спр. 31, 210 арк.

9. ІА НБУВ, ф. 429, оп. 3, спр. 36, 187 арк.

10. Архів НБУВ, оп. 1, спр. 1959, 204 арк.

11. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 1926–2001: Сторінки історії, 75 / Відп. ред. та упоряд. О. В. Мишанич. – Київ : Наукова думка, 2003. – 589 с.

References

1. Shapoval A., Bulhakov Yu. (2015) *Dokumentalna spadshchyna akademika NAN Ukrainy P.T. Tronka* [The documentary heritage of the NAS of Ukraine academician P. T. Tronko]. *Rukopysna ta knyzhкова spadshchyna Ukrainy*, 19, 56–68 [in Ukrainian].

2. Starovoit S. (2016) *Miznarodnyi z'ezd slavistiv u Kyievi: istoryko-dzhereloznavchnyi aspekt* [International Congress of Slavists in Kyiv: historical and source-related aspect]. *Hlobalizatsiia / evropeizatsiia i rozvytok natsionalnykh slovianskykh kultur». Materialy Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii do Dnia slovianskoï pysemnosti i kultury*. 343–347 [in Ukrainian]. *Natsionalna akademiia nauk Ukrainy – 100 : holovni tendentsii rozvytku i zdobutky: dokumenty i materialy*. Knyha 2. Chastyna 2 : 1971–1991 (2018) / redkol.: O. S. Onyshchenko (hol. red.) [ta in.]; uporiad.: O. S. Onyshchenko (nauk. ker. proektu), L. M. Yaremenko, H. V. Indychenko [ta in.]. [National Academy of Sciences of Ukraine – 100: main trends of development and achievements: documents and materials. Book 2. Part 2: 1971–1991]. Kyiv. – 1136 p., p. 1050–1051 [in Ukrainian].

3. Vidnianskyi S. (2015) *Slavistychni doslidzhennia v Instytuti istorii Ukrainy NAN Ukrainy: Osnovni etapy, napriamy i tendentsii rozvytku. Mizhnarodni zviazky Ukrainy: naukovi poshuky i znakhidky* [The main stages, priority approaches and development tendencies of the Slavonic studies in the Institute of history of Ukraine of the NAS of Ukraine] 24, 60–84 [in Ukrainian].

4. Postanova vid 2 lyfnia 1981 r. № 357 «Pro pidhotovku do provedennia u 1983 rotsi v m. Kyievi IX mizhnarodnoho zizdu slavistiv» [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/357-81>.

5. Potochnyi arkhiv Prezydii NAN Ukrainy, post. Prezydii AN UkrSSR vid 15 lyfnia 1981 r. № 390.

6. Instytut arkhivoznavstva (dali – IA) NBUV, f. 429, op. 6, spr. 91, 29 ark.

7. Potochnyi arkhiv Prezydii NAN Ukrainy, post. Prezydii AN UkrSSR vid 16 lystopada 1983 r. № 534.

8. IA NBUV, f. 429, op. 3, spr. 31, 210 ark.

9. IA NBUV, f. 429, op. 3, spr. 36, 187 ark.

10. Arkhiv NBUV, op. 1, spr. 1959, 204 ark.

11. *Instytut literatury im. T. H. Shevchenka NAN Ukrainy, 1926–2001: Storinky istorii, 75* (2003) [T. H. Shevchenko Institute of Literature of the NAS of Ukraine, 1926–2001: the pages of history] / Vidp. red. ta uporiad. O. V. Myshanych. Kyiv. – 589 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 15.11.2018.

Hanna Indichenko,
Candidate of History

Head of the Department of History of Academic Science IA NBUV Ukraine, Kyiv

The article analyzes the activity of the AS of the UkrSSR on the preparation and holding of the IX International Congress of Slavists. This large-scale forum of scholars took place in Kyiv during September 6–14, 1983. The Presidium of the AS of the UkrSSR and the Ukrainian academic institutions of the socio-humanitarian profile made a lot of efforts to prepare and properly conduct the congress. On the basis of archival documents, which were deposited in the Archive of the Presidium of the National Academy of Sciences of Ukraine, the Institute of Archival Studies of the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine and the Archive of the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, reveals aspects of the scientific and organizational work carried out by the Academy on the preparation and conduct of the congress, the aspects of the work carried out by the Academy on the preparation and conduction of the congress are revealed.

Keywords: AS of UkrSSR, IX International Congress of Slavists, international scientific relations, archival sources.